

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 14.Gf.40.047/2023/4.

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Kelemen Kornél ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes1 Zártkörűen Működő Részvénytársaság (cím3)

Az alperes képviselője:

Némethy Ügyvédi Iroda (cím4; ügyintéző: dr. Némethy Barbara ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 13.G.40.071/2022/16.

í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 6.000 (hatezer) forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] A felperes módosított keresetében kérte az alperessel 2009. július 27-én kötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, jogkövetkezményként az érvényessé nyilvánítását azzal, hogy 96 részletben 29.376 forint megfizetésére köteles. Kérte továbbá az alperes kötelezését a gépjármű törzskönyvének kiadására. Hivatkozása szerint az árfolyamkockázatot reá hárító szerződéses kikötések az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelenek, mivel az alperes nem adott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Ebből következően a szerződés egésze érvénytelen a rég. Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján. Ezt meghaladóan állította a szerződés érvénytelenségét a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.) 213. § (1) bekezdésének c) pontjába ütközés okán is.

II.

[2] Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte akként, hogy az ügyleti kamat szerződéskori induló mértéke évi 10,91 %, míg ezt meghaladóan kérte a kereset elutasítását. Másodlagosan – az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelősége esetén – a szerződés érvényessé nyilvánítását akként kérte, hogy a kirovó pénznem a forint válik, és a kölcsön kamata az irányadó forintkamat szerződéskötéskori értékének kamatfelárral növelt mértékével egyező, azaz 19,9881 %. Érvelése szerint világosan és érthetően tájékoztatta a felperest az árfolyamkockázatról.

III.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította a perbeli szerződés érvénytelenségét és azt érvényessé nyilvánította akként, hogy a kölcsön összege 1.921.500 forint, a kirovó pénznem a forint válik, és az ügyleti kamat 19,9881 %. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 199.017 forintot, és annak 2017. augusztus 24-től a kifizetés napjáig járó mindenkoros jegybanki alapkamat kétszeresével egyező mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy a fenti összeg megfizetésével egyidejűleg adja ki a felperes részére az "n"1 forgalmi rendszámú, típus1 személygépkocsi törzskönyvét. Ezt meghaladóan rendelkezett a perköltség viseléséről.

III.1.

[4] Határozatában a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényként állapította meg, hogy a felperes a finanszírozási kérelem előterjesztésével egyidejűleg – 2009. július 24-én – kockázatfeltáró nyilatkozatot írt alá a következő tartalommal: „A jelenlegi magyar finanszírozási piacon a változó kamatozású konstrukciók terjedtek el, ami a hitelfelvevő szempontjából kamatkockázattal jár. Ez adott esetben azt jelentheti, hogyha az adott devizára irányadó kamat emelkedik, akkor emiatt nő a hitel kamata is. Ennek magyarázata az, hogy a finanszírozónak is fizetnie kell ezért a devizáért, amit aztán hitelként továbbad. Ezt a többletköltséget tovább hárítja az ügyfeleire. Forint alapú szerződés esetén a BUBOR, euró devizanem esetén az EURIBOR, svájci frank devizanem esetén a svájci frankra jegyzett LIBOR referencia kamatláb határozza meg a mértékadó kamatláb százalékban kifejezett értékét. Kamatváltozás miatt bekövetkezett esetleges díjmódosulásról a fizetési értesítő díjak elszámolása címszó alatt értesíti az adóst a hitelező. Ha a kamatszint változatlan, akkor a havi törlesztőrészlet sem változik. Havi fix konstrukcióban kötött szerződés esetén a kamatváltozás nem a hátralevő díjak havi összegének módosulásával, hanem a szerződés futamidejének változásával történik. Mivel az adós a devizaalapú hitelt forintban törleszti, számolnia kell az árfolyamkockázattal is, a törlesztőrészlet ugyanis devizában van meghatározva, amely ezután forintba kerül átszámításra. Árfolyamkülönbözet keletkezik, ha változik az adott deviza forinthez viszonyított árfolyama a szerződéskötéskor érvényes mértékadó árfolyammal szemben, azaz árfolyamkülönbözettel a mértékadó árfolyam és az esedékesség napján jegyzett deviza forint eladási árfolyam eltérése esetén kell számolnia. Fontos azonban tudni, hogy egy deviza árfolyamának jövőbeli változása kiszámíthatatlan. Havi fix konstrukcióban kötött szerződés esetén az árfolyamváltozás nem a hátralevő díj havi összegének módosulásában, hanem a szerződés futamidejének változásával történik. Árfolyamváltozás miatt bekövetkezett esetleges fizetési kötelezettségről a fizetési értesítő kamatváltozás elszámolásáról dokumentumban értesíti a hitelező az adóst.”

[5] A felperes a fentieket követően 2009. július 27-én devizaalapú kölcsönszerződést kötött az alperessel a perbeli típusú típusú személygépjármű megvásárlása céljából. A kölcsön összege 1.921.500 forint, a rendszeres törlesztőrészletek száma 96 x 29.376 forint volt. A szerződés 2. pontja alapján az egyedi kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező, a cég 1 Zrt. hitelezési tevékenységére vonatkozó üzletszabályzata (HIT3/2008.11.01.) tartalmazza. A kölcsönszerződés és az annak részévé vált üzletszabályzat releváns rendelkezéseinek rögzítését követően megállapította, hogy a szerződéskötéssel egyidejűleg a felek között adásvételi szerződés és opciós szerződés is létrejött. A felperes a kölcsönszerződést 2016. január 19. napján felmondta.

III.2.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában megállapította, hogy a szerződő felek a régi Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződést kötöttek, amely a régi Ptk. 685. § e) pontja és régi Hpt. 2. számú mellékletének III.5. pontja szerinti fogyasztói szerződésnek minősül. A szerződésben nem határozták meg a kamat százalékos mértékét, azért az semmis a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján.

[7] Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelőségével kapcsolatban rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a szerződéses rendelkezések értelmében a perbeli

szerződés devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül, ugyanis a kölcsön folyósítása és a törlesztőrészletek megfizetése forintban, míg nyilvántartása svájci frankban történt. A 93/13 EKG tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) 4. cikk (2) bekezdésére, a 2/2014. PJE határozatban foglaltakra és az EUB határozataira (C-96/14., C-186/16., C-51/17., C-227/18.) utalással kifejtette, hogy sem a szerződés, sem a felperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat nem tér ki az árfolyamkockázat pénzügyi kötelezettségre gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeire. Ebből következően az nem felel meg a világos és átlátható tájékoztatás követelményének, ezért az árfolyamkockázatot korlátlanul a felperesre terhelő szerződéses rendelkezések tisztességtelenek a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján, ami a régi Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján a szerződés egészének érvénytelenségét vonja maga után.

[8] Az érvénytelenség jogkövetkezményéről a régi Ptk. 237. §-a alapján – felhívva az 1/2010. (VI. 28.) PK véleményt, a 2/2010. (VI. 28.) PK véleményt, a DH2. törvény 37. § (1) bekezdését, valamint az EUB C-453/10., C-125/18., és C-472/20. számú ítéleteit is – döntött. Megállapította, hogy a gépjármű törzskönyvének kiadására az alperes azért köteles, mert a tartozás megfizetését követően nem marad szerződéses és jogszabályi alapja a törzskönyv kiadásának (helyesen birtokban tartásának).

IV.

[9] Az elsőfokú ítéletnek az egyösszegű teljesítésére vonatkozó része, valamint az indokolása ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy 6 havi részletekben fizethesse meg a marasztalás összegét „személyi körülményei” miatt.

[10] Az indokolás megváltoztatása körében kérte a megállapított tényállásból annak mellőzését, hogy 2009. július 24-én kockázatfeltáró nyilatkozatot írt alá. Arra hivatkozott, hogy tudomására jutott, miszerint az alperes 2009-ben nem alkalmazta a tényállásban megjelölt tartalmú blankettát.

V.

[11] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

VI.

[12] A fellebbezés kizárólag a marasztalás egyösszegű teljesítésére vonatkozó rendelkezéseket és az elsőfokú ítélet indokolását támadta, ezért az ítéltábla határozata is csak ezeket érinthette.

VII.

[13] A fellebbezés nem alapos.

VII.1.

[14] A felperes az elsőfokú ítéletnek az egyösszegű teljesítésre kötelező rendelkezése elleni fellebbezésében adós maradt annak kifejtésével, hogy a – közelebbről nem részletezett – személyi körülményei milyen okból indokolják a régi Pp. 217. § (1) bekezdésében írtaktól eltérő teljesítés elrendelését, melyre tekintettel ezen jogorvoslati kérelme nem vezethetett eredményre.

VII.2.

[15] A felterjesztett iratokból megállapítható, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban a kockázatfeltáró nyilatkozattal kapcsolatos előadását akként tartotta fenn, hogy azt ő írta alá (13.G.40.002/2020/10. számú jkv.). A 2022. június 13-án kelt keresetpontosításban is arra hivatkozott, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglalt tájékoztatás nem megfelelő. Az elsőfokú eljárás során tehát fel sem merült, hogy az alperes a perbelitől eltérő kockázatfeltáró nyilatkozatot alkalmazott volna, ilyet a felperes nem állított. Első ízben csak a fellebbezésben hivatkozott ezen új tényre.

[16] A fellebbezésben új tény állítására és új bizonyítékok előadására azonban csak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég Pp.) 235. § (1) bekezdése szerinti keretek között kerülhet sor. A hivatkozott jogszabály alkalmazása körében rámutat az ítéltábla arra, hogy a jogalkotó az 1999. évi CX. törvénnyel – 2000. január 1-től – jelentősen leszűkítve a fellebbezés tartalmát, főszabályként novációs tilalmat vezetett be a másodfokú eljárásban. Ez azt jelenti, hogy a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására csak akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az az elbírálása esetén reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna, illetve akkor, ha az új tény vagy bizonyíték az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának az alátámasztására irányul; a régi Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

[17] Az adott esetben egyrészt a felperes semmilyen értékelhető előadást nem tett arra vonatkozóan, hogy a fellebbezésében állított új tény mikor jutott a tudomására, melyből következően az sem állapítható meg, hogy az az elsőfokú határozat meghozatalát követően történt. Másrészt az elsőfokú bíróság a 2020. június 22-én tartott tárgyaláson hozott végzésében felhívta a felperest, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos esetleges további nyilatkozatait, bizonyítékait mellőzés terhével terjessze elő, amelyet követően azonban a jogi képviselővel eljáró felperes semmilyen módon nem utalt arra, hogy a perbelitől eltérő blankettát alkalmazott az alperes. Ebből következően a régi Pp. 141. § (6) bekezdésének a sérelme sem merülhet fel. Kialakult és egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezésben előadott olyan tényeket és bizonyítékokat nem veheti figyelembe, amelyeket az elsőfokú bíróság a régi Pp. 141. § (6) bekezdése alapján nem vett figyelembe, ilyen esetben a fellebbezésben előadottakat – valóságtartalmuktól függetlenül – figyelmen kívül kell hagyni (BDT2000. 177., BDT2000. 176., BDT1999. 69., BH2000. 279.). Az alperes a másodfokú eljárásban nem hozhatja fel azokat a tényállításait és bizonyítékait,

amelyeket az elsőfokú eljárásban meg sem kísérelt előadni; tényállításai és bizonyítékai előterjesztésével alapos ok nélkül késlekedett (BH2003. 204.).

[18] A fentiek alapján a felperes által állított új tényt nem lehetett a másodfokú eljárásban figyelembe venni, melyből következően az arra alapított indokolás megváltoztatására irányuló jogorvoslati kérelem sem alapos.

VIII.

[19] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve a fellebbezett rendelkezéseit a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

IX.

[20] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes részére a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló költséget, melynek mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján állapította meg.

[21] A felperes az átutalással megfizetett 8.000 forint fellebbezési illeték visszatérítését kérheti az illetékes adóhatóságtól az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján, mert annak megfizetése alól az Itv. 51. § (1) bekezdése értelmében mentesül.

Budapest, 2023. május 2.

dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

dr.	Balsai	Csaba	Zoltán	s.	k.
	dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.				
	előadó	bíró			
bíró					